II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 30. april 1997

om anmodning til den portugisiske regering om at suspendere støtten i form af en statsgaranti til virksomheden EPAC — Empresa Para a Agroalimentação e Cereais, SA

(Kun den portugisiske udgave er autentisk)

(97/433/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2 og 3, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Den 15. oktober 1996 modtog Kommissionen en klage over en eventuel statsstøtte til den offentlige virksomhed EPAC — Empresa Para a Agroalimentação e Cereais, SA, i det følgende benævnt EPAC, vedrørende en statsgaranti på 30 mia. esc. samt et supplerende lån på særlige vilkår på 20 mia. esc.

Da Kommissionen ikke havde modtaget nogen underretning som foreskrevet i traktatens artikel 93, stk. 3, fra de portugisiske myndigheder, sendte den dem den 31. oktober 1996 en skrivelse med anmodning om at bekræfte eksistensen af en sådan støtte. I tilfælde af et bekræftende svar anmodede Kommissionen endvidere de portugisiske myndigheder om underretning om den pågældende støtte som foreskrevet i traktatens artikel 93, stk. 3, således at den kunne fortsætte sin undersøgelse af overensstemmelsen med traktatens artikel 92 og 93.

Portugals Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union bekræftede ved skrivelse af 26. november 1996, indgået den 29. november 1996, eksistensen af en statsgaranti til fordel for EPAC. Alligevel blev der ikke givet nogen underretning til Kommissionen som foreskrevet i traktatens artikel 93, stk. 3. Denne støtte er derfor blevet indført i registret for uanmeldt støtte.

II

Inden Portugals tiltrædelse af Det Europæiske Fællesskab var afsætningen af korn i Portugal en sektor, hvor det offentlige havde monopol. EPAC (på daværende tidspunkt »Empresa Pública de Abastecimento de Cereais«) var den offentlige virksomhed, der havde ansvaret for markedets forvaltning. Dette statsmonopol blev efter tiltrædelsen afviklet gradvist, og EPAC, der blev omdannet til et aktieselskab med offentlig kapital, var herefter kun én af aktørerne på dette marked, der blev liberaliseret fra og med 1991.

Ved en fælles beslutning, som statssekretæren for finansielle anliggender og statssekretæren for landbrug og levnedsmiddelkvalitet traf den 26. juli 1996, bemyndiges EPAC's bestyrelse til at indlede forhandlinger om betingelserne for et lån på markedsvilkår på maksimalt 50 mia. esc., hvoraf 30 mia. skal nyde godt af en statsgaranti i en periode på højst syv år.

Ved finansministerens beslutning nr. 430/96-XIII af 30. september 1996 stillede staten ovennævnte garanti for et lån, som EPAC havde opnået hos et bankkonsortium. Lånebeløbet svarer til EPAC's samlede gæld, der pr. 30. juni 1996 udgjorde 48,7 mia. esc.

Dette lån skal anvendes til omlægning af EPAC's kortfristede bankgæld til mellemfristet gæld. Løbetiden er syv år ved 6-måneders Lisbor-renten for den del af lånet, der er stillet sikkerhed for, og 6-måneders Lisbor-renten + 1,2 % for den del, der ikke er stillet sikkerhed for (ifølge

de foreliggende oplysninger var 6-måneders Lisbor-renten ultimo januar 1997 fastsat til 5,65 % p.a.) Betalingen finder sted halvårligt og forskudsvis. Tilbagebetalingen foregår således: Det ikke-garanterede beløb tilbagebetales i ti rater a 1,87 mia. esc. fra det femte halvår; det garanterede beløb tilbagebetales, efter at den ikke-garanterede del er blevet tilbagebetalt, og senest inden for syv år.

III

Kommissionen har besluttet at indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, med hensyn til støtten til EPAC; grundene til, at Kommissionen finder, at denne støtte ikke opfylder betingelserne for anvendelse af en af undtagelserne i traktatens artikel 92, stk. 2 og 3, er anført i Kommissionens skrivelse af 27. februar 1997 til den portugisiske regering; i samme skrivelse anmodede Kommissionen den portugisiske regering om at tage de nødvendige skridt til med øjeblikkelig virkning at suspendere virkningen af den garanti, som er stillet til fordel for EPAC, for så vidt angår alle denne virksomheds fremtidige forretningsaktiviteter på kornmarkedet.

Den portugisiske regering fik en frist på 15 dage regnet fra meddelelsen af nævnte skrivelse til at underrette Kommissionen om de foranstaltninger, den har truffet for at opfylde dette krav.

Ved skrivelse af 21. marts 1997 anførte den portugisiske regering, at de offentlige myndigheder ikke havde været indblandet i forhandlingerne om de lån, som bankerne havde ydet EPAC, og præciserede nærmere enkeltheder ved visse af disse lån. Den portugisiske regering oplyser intet om, hvilke foranstaltninger der måtte være truffet for at opfylde forpligtelsen til at suspendere virkningen af statsgarantien.

IV

Den støtte, der er ydet EPAC i medfør af finansministerens beslutning nr. 430/96-XIII af 30. september 1996, er indført i strid med traktatens artikel 93, stk. 3, idet Kommissionen ikke på forhånd har modtaget underretning herom på udkaststadiet; den er derfor ulovlig, fordi den er ydet, inden Kommissionen har haft mulighed for at tage stilling til dens forenelighed med fællesmarkedet.

Ifølge EF-Domstolens præmisser i dom af 14. februar 1990 i sag C-301/87 (Boussac) er Kommissionen i tilfælde af en overtrædelse af artikel 93, stk. 3, beføjet til at træffe en foreløbig beslutning, der pålægger den portugisiske stat omgående at suspendere støttens ydelse.

Hvis den portugisiske regering ikke efterkommer beslutningen ved at suspendere støttens gennemførelse, kan Kommissionen endvidere, samtidig med at den fortsætter sin undersøgelse af sagens indhold, indbringe den direkte for EF-Domstolen, således at denne overtrædelse kan blive fastslået i overensstemmelse med artikel 93, stk. 2, andet afsnit.

Som følge af den direkte virkning af artikel 93, stk. 3, og den klare og ubetingede ordre om straks at suspendere ydelsen af støtten har denne beslutning direkte virkning i den portugisiske retsorden.

Kommissionen har allerede indledt proceduren i artikel 93, stk. 2, med hensyn til den støtte, som Portugal har ydet til EPAC, idet den finder, at denne støtte ud fra de foreliggende oplysninger ikke er forenelig med fællesmarkedet.

Samtidig med at Kommissionen fortsætter sin undersøgelse af støttens indhold, har den ved skrivelse af 27. februar 1997 anmodet Portugal om at suspendere virkningerne af den statsgaranti der er ydet til fordel for EPAC, samt at underrette Kommissionen inden for 15 dage om de foranstaltninger, der er truffet for at opfylde den forpligtelse, der påhviler Portugal ifølge artikel 93, stk. 2. Portugal har ikke overholdt denne forpligtelse —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Portugal skal straks suspendere ydelsen af den statsgaranti til fordel for virksomheden EPAC — Empresa Para a Agroalimentação e Cereais SA, der er fastsat ved finansministerens beslutning nr. 430/96-XIII af 30. september 1996 i strid med traktatens artikel 93, stk. 3, og inden for 15 dage underrette Kommissionen om, hvilke foranstaltninger Portugal har truffet for at efterkomme denne beslutning.

Artikel 2

Denne beslutning er rettet til Den Portugisiske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. april 1997.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen